

Szerkesztői iroda

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Készítők nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc utca 33-ik szám.

Egy négyes szög centiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdeklődésében részvesztnek.

Beklaml sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Öncsonkítás.

A vármegyei pénzeket tehát ezennel a kir. adóhivatalok fogják kezelni. Fecskérőptiben nézve ez annyit jelent, hogy az állam az egyik szervétől elvesz bizonyos hatáskört, és átadja egyik másik szervének. Jobban megnézve, egyebet jelent.

A vármegyék pénzkezelése nem modern — mondja a hivatalos bölcsesség. Ennélfogva az önkormányzatnak ezt az alkatrészét megszüntetik. Mintha azt mondanák: ez a gyermek nem tud jól olvasni. Ergo szurjuk ki a szemét. Ez a szerencsétlen dadogva beszél. Nosza, vágjuk ki a nyelvet.

Ha a vármegye székházában kezelik a pénzt, az nem modern kezelés. De ha a pénzügyigazgatási palotában kezelik, akkor már modern. Am más itt a rendszer, ugy-e? Ugyan kérem, hűt azt a más rendszert nem lehet ott is alkalmazni?

Ugy adják a miniszteri székéből, mintha a vármegye pénzkezelése abból állana, hogy az egyik alapot a ballábji zsebében, a másikat a jobbnadrágzsebében, a harmadikat a bográ kötött zsebében tartanák a pénztáros és mintha az ellenőrzés amaz avitkáli zsebek kifogatásából állna. Általában úgy beszélnek a vármegyéről, mint valami vérmérgező kelevényről az állam testén, mely a közbetegségek áforrása, miként a kutya az ebdühnek.

Feledi, hogy a vármegye éppen úgy szerve az államéletnek, mint a város, mint a község mint a bíróság, mint a parlament. Ha a többi szerveknél hiba mutatkozik: keressük a javulás eszközeit. Ha ennél a szervénél mutatkozik hiba: műtőasztalra fektetik és vérért veszik. Ahányszor hozzányultak, mindig eret vágta rajta. A vérvesztés után ujjal mutogattak rá: ni, vérszegény, sápkóros, erőtlén; immár csak ámulog! nincs cselekvő képessége. Akaraterejétől megfosztják, hatáskörét megnyirbálják és akkor kimondják a szentenciát, hogy a társadalomban megszűnt az érdeklődés az önkormányzati ügyek iránt.

A vármegye pénzt kezelje az állam. A kezelésre tehát a vármegye

nem alkalmas. Azonban a pénzek elhelyezése és elköltsége fölött ezennel rendelkeznek a vármegye. A rendelkezésre tehát alkalmas a vármegye. Értse meg, aki megérti tudja az ilyen logikát. Ahhoz a kezeléshez számviteli és könyvviteli ismeret szükséges. És megbízhatóság. Gondolom, hogy az állam alkalmazottja sem szopott anyatej helyett kettőskönyvvitelt: hanem megtanulta a mesterséget. Ki hiszi, hogy a vármegye tisztviselője ugyanazt meg nem tanulja? Ami pedig a megbízhatóságot illeti; hát bizony nem fenéig tejfől sem itt, sem ott. Hanyagság, botlás, sikkasztás itt is, ott is fordul elő. Egyik helyen sem rendszer. Azt pedig határozottan tagadom, hogy a vármegye erkölcsé lazább volna, mint más közhatalóság erkölcsé. Nem lehet ki-magyarázni sem az intézmények természetéből, sem az állapotok pszichológiájából, hogy a választásból származó tisztviselő kötelességtudása hiányos lenne és hogy viszont, mihelyt valaki a büro merev rubrikáiba szorították, mint a gépezet öntudatlan alkatrésze, azonnal szeplőtlen és meg közelíthetetlen jellempánczát ölt magára.

Különben nem is oda út a javaslat, a hová néz. A kormány éppen úgy tudja, mint bárki más, hogy a pénzkezelés hiányosságára a vármegyei rendszer keretében is lehet segíteni. Semmi sem áll útjában annak, hogy itt is szakértői alkalmazásának ugyanazon kezelési szabályzatát, mint az adópénztárnaknál. Ez esetben azonban a vármegye erősödnék. Jobb lenne az ellenőrzés és nagyobb lenne a rend.

Csak hogy a következetes cél a vármegye gyöngítése. Törvényhozásilag kell a vármegyét megbélyegzeni azzal, hogy a mire képes minden család, minden pénzintézet, minden adóhivatal, minden közkereseti vállalat: a pénzkezelésre — a vármegye nem képes. Rá kellett sütni a vármegyére azt a szegényt, hogy vagy könnyelmű, vagy rendetlen, vagy hanyag, vagy tolvaj, vagy szamárság. Harmincz év óta ássák a vármegye sírját. A halottakat mielőtt kiterítik, meg szokták mosni. Ezt a szerencsétlen intézményt, miután agyonoperálták, szennylével öntik le mielőtt sirba fektetnék.

Politikai korszakunk megdöbbentő felületességét bizonyítja, hogy a vármegyét mesterségesen szembe állítják az állammal. Régi, lejárt nótá ez, urak, melyet a II. József császár és a Metternich emberei fujdogáltak. Ezek a bécsi kormányt azonosították az állam-eszmével s mivel a vármegye nekik derekasan opponált, fennn hirdették az ellentétet vármegye és állam között. De váltott az idő. A kormány ugyan ma is államnak hiszi magát, de végre is magyar, felelős, parlamenti kormány. Ennek ugyan soha sem állott útjában a vármegye. Ellenben hazafias hűség-gel működött közre az állam kis és nagy feladatainak teljesítésében. Miért bántják hát?

Az internacionális szellemű emberek hajszáját a vármegye ellen, érttem. A vármegye tösgyökeres magyar intézmény. Nem csinálódott, hanem a közélet szükségéből fejlődött. Közjogunk mellett ez az egyedüli intézményünk, amely történelmi produktum. Ilyesmit a nemzetköziség nem tud méltányolni, mert megérti sem képes.

Hajdankorából átszármazott kötelességek és az időnek mezeirelt hagyományai képezik a vármegyei élet fundamentumait. Egy ilyen intézmény nem improvizálható, miként egy miniszter. Éő organizmus az, melynek gyökere, törzse, fejlődése van. Mely a magyar földből nőtt ki és a magyar éghajlat derűjében és viharában edződött meg. Katonai szervezet volt, mikor a közszükség úgy parancsolt. A viszonyok hatása alatt bírói és igazgatási funkcióit teljesített. Mikor pedig hazánk függetlenségét onnan fenyegette veszély, ahonnan a magyar királyság fontartása és védelme leginkább lett volna várható: akkor a vármegye magához ragadta a követküldéssel, a követségével és a felsőbb rendeletek feltevései szokásával az ellenállási képességeket azokat a nagy jogait, amelyeknek következetes és bátor gyakorlásával megmentette a hazának függetlenségét, a nemzetnek szabadságát, alkotmányunknak épségét.

Egyetlen nemzet sincs, amelynek vármegyéje volna. A vármegye a speciális magyar termelőképeségnek leg-

dicsőségesebb példája. Ez a miénk, beötlünk nőtt ki, általunk fogant meg, velünk fejlődött. Csont a mi csontunkból, vér a mi vérünkéből. Ez nem majmolás. Ez a mi tulajdonságunk, a mi létszervünk. Jellembeli előnyeinknek és fogyatkozásainknak intézkedések megvilágítása ez. A külföld nagy gondolkodói ezt az alkotást bámulják és irigylük fölünk. Mikor ez megszűnik: tulajdonságaink, sajátosságaink, szokásaink, kötelességeink, jogaink és egész mivoltunk fontos alkatrésze szűnik meg.

Mikor a vármegyéből hatásköröket metszünk ki: öncsonkítást végezzünk.

Az ilyen öncsonkítás kapóra jön az internacionális szellemnek. De megfoghatatlan előttem, ha látom, hogy ereinket mi magunk vágjuk föl. Sajnálokva nézem, hogy egy nemzet, melynek létjogát a történelmi fejlődés ad: bolorul dönti romba a történelmi alakulásokat és ezekkel együtt önmagát.

Bartha Miklós

Politikai hírek.

A t. Ház őszi programja. A képviselőház nagy szünete után sok és jelentős törvényjavaslat kerül napirendre.

Ime a nevezetesebbek:

1. A jövő évi költségvetés takarékos-ság-gal hígva és a tisztviselői fizetésemelés étvágygerjesztő kaviarjával körítve.
2. A kiegyezési javaslatok — provizóriumsos lében.
3. A polgári perrendtartás — tartármártással.
4. Az adóreformjavaslatok — nyersen sültve.
6. Némely közigazgatási javaslatok — vegyes gyümölcs.
6. Törvényjavaslat a ki és bevándorlás szabályozásáról — retekkel.
7. Telepítési törvényjavaslat — fekete kávéval.

És a többi.

Miniszter válás. Budapestről értesítenek arról, hogy Széchenyi Gyula gróf, ő Felsége személye közt miniszter állásától megválni szándékozik s helyébe Karácsonyi Aladár gróf zichyfalvi képviselőt jón. A vál-

tozásra még egy darabig várni fognak. Karácsonyi gróf megválasztása ellen u. i. kérvényt adtak be, a mely kérvényt a Kuria minden valószínűség szerint el fog utasítani. A mint az elutasítás megőrténik, Széchenyi megy s helyébe jön Karácsonyi.

Egyetmás.

A két állam harca.

Mi sem jellemzi jobban az osztrák-magyar monarchia két állama közt fennálló gazdasági harcot, mint az a naiv kérdés, mely egy francia lap hasábjain merült fel.

Ott egy bizonyára nagyon alaposan tájékozott publicista elszörcsnyitődve így kiáltott fel: „Hogy lehet az, hogy egy uralkodónak kormányai ily éles ellentétbe juthassanak egymással, olyannyira, hogy az uralkodónak kell közöttük bérlet teremtenie!” Ennek a francia publicistának tájékozatlansága illusztrálja körülbelül azt a nívót, melynek magasságáról a külföld az osztrák-magyar kiegyezési harcot nézi.

A francia sajtó a maga játási könnyelműségével itézi el ez ügyet és tisztán kanapé-pórt lát benne a két állam kormányai között: a német sajtó legnagyobb része pedig egészen az osztrák álláspontból mérlegeli a kérdést, ami egyébként természetes is, mert Bécsben nagy súlyt fektetnek arra, hogy Magyarország, mint minden téren, úgy ebben is a lehető legfeketébb színben tűnjön fel a külföld előtt. A mi kormányunk a külföld helyes tájékoztatására soha kellő gondot nem fordított és nem is fordít most sem, amidőn pedig némi érdekünk is volna abban, hogy arról a nagy háborúságról, melyet Magyarország gazdasági függetlenítése érdekében megvív, legalább megközelítőleg tájékoztatva legyen. De erre nálunk semmi érzék nincs.

Országos gazdasági program.

Sok szó folyt nemrég a gazdasági tényezők harmonizálásáról. Az újonnan megalkult „Gyárosok szövetségének elnöksége” vállaltat működésre hívta fel az O. M. G. E. t. M. Károlyi Sándor gróf ériatkezésbe lépett Kornfeld Zsigmonddal és Chorin Ferenczel, hogy össze a mezőgazdák, kereskedők és nagyiparosok egy együttes szaktanácskozmányra gyűljenek össze, melyen közös gazdasági programot készítenének meg.

Mint hogy az Ausztriával folyó küzdelemben a gazdasági faktorok együttműködésében nagy előny rejlene, ennek az országos

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1902. Július 14.

A szobor.

Írta: Maxime Audouin.

Pont-sur-Journe-ban tréfás történetet játszott le nemrég. A városháza kapusa, a kit különben François-nak hívnak, tisztogatás közben a lomtárban egy ládát fedezett fel. A ládában levő elsárgult papírok azt bizonyították, hogy elhalt tulajdonosa Pont-sur-Journe-ból való volt s Ebbé generális alatt részt vett a szerencsétlen végű orosz hadjáratban s vitézül harcolt a Berezina hídjánál.

Azikor François megmutatta a papírokat a város mairjének, örömtől sugárzó arcza kiáltott fel: Heureka! Végre meg lesz a szoborom — s talán még az akadémiai páma is...

Míg a környékbeli városkák egészen Fertéles-Paboles-ig fel tudtak mutatni egy szobrot vagy emlékművet, addig Pont-sur-Journe terei üresen állottak, csupán a főteret élénkítette egy zene pavillon.

A város tiszteletreméltó mair-je, végre teljesíteni látta reményeinek álmát. Tervét titokban tartotta egyelőre. Még aznap este elkészítette a reklámokat s másnap reggelre gyűlést hívott össze a városházán. A gyűlés kebeléből szűkebbkörű bizottságot rendeltek ki s elnevezték „szoboralap bizottságnak.”

Először természetesen a maire-t választ-

tották meg egyhangulag. A dolgok folytak rendesen, mint a hogy ilyen esetekben történni szokott.

A bizottság azután több szakaszra osztott az egyik csoportot elnevezték „tanulmányozó bizottságnak”, a másikat „talapzatbizottságnak”, a harmadikat „díszítő” bizottságnak, „reklámbizottságnak”, „vendégek fogadtatására kirendelt bizottságnak”, volt bankettbizottság stb. stb. Pont-sur-Journe-ban nem volt adófizető polgár, kit valamelyik bizottságba ki ne neveztek volna. Tizenöt nap alatt 5000 frank gyűlt össze a szobor felállításának javára. 5000 frankból már bronz szobrot lehet állítani. Pont-sur-Journe vitáz szűlöttének, ez volt az általános véleménye.

Hetvennyolcz szobor mintája érkezett be. Mivel a berezina hős sapeur élethű kép-mását nem lehetett elkészíteni a pályázó művészek egy segítették a bajon, hogy valamennyien megszerezték Françoisnak, a városház portásának fotográfiáját, mely mint katonát ábrázolta François urat. François ugyanis szintén küzdött Franciaország dicsőségéért az 1870—71 diki porosz-francia hadjáratban.

A derék portást könnyekig hatotta meg az érzékeny jelenet, a midőn a városháza hosszú asztalán 78 példányban látta önmagát. — Milyen kar, hogy nem én lehettem a berezina hős!...

Elérkezett a leleplezés nagy napja. Az alföldi főbizottságok kirendelt helyükön voltak. Az utcákon, boulevardokon tereken tolongott a város araja nagyság. Nagy volt a

lelkesség Pont-sur-Journe-ban. A házakat, erkélyeket, falakat pompázan föl szívték az ünnepélyes alkalomra. 35 dalárda, 18 tüzoltőegyesület volt kirendelve az ünnepélyre — A prefektus, a szenátor s a város képviselője is kitért a helyszínről jöveletüket. A hadügyminiszter megígérte, hogy egy ezreddel képviselteti magát, egy szóval a leleplezés közepén legényesebbnek ígérkezett.

A piederstál türesen áll, a hős szobrát még nem helyezték el a talapzatra s a sokaság már türelmetlenül hullámszik a Pont-sur-Journe utcán.

Sürgönyök váltása siettetta a szobor megérkezését; az utolsó sürgöny után némi differenciát is meríttek fel a szobor szállítása ügyében. A szobor átvételére kirendelt bizottság türelmetlenül leste a szobor megérkezését.

A városháza dísztermében kínosan mulnak a perczek. Már behallatszik a tömeg elégedetlen moraja, az utcai suhancz füttye, sipolása, amikor lihegve ront be François a városház érdemes portása.

— Sürgöny, a maire ur nevére szól s alig tud lélegzethez jutni.

A maire lázas izgalommal tépi fel a sürgönyt, gyorsan átfutja szemeivel s azután visszaesik székébe.

— A szobor utközben összetört, kérek utasítást!

Est a leverő hirt hozta lakonikus rövidséggel a sürgöny. Hídeg borzongás futott végig a bizottság tagjain. Nagy zivaj csapott bele a halotti csendbe, átkozódások, szíkok pattogtak mindenfelé. A maire lel-

elszántsággal fogta be fülét két kezével, villogó szemekkel emelkedett fel, a nagy zivajban I. Napoleon pózba vágta magát s harsány hangon így kezelt tulkiabálni a bizottság tagjait.

— Uram — kezdte beszédét — a város fel van lobbogva, 500 terítékes bankettet rendeltünk meg, 35 dalárda, 18 tüzoltőtestület s 23 újság képviselője várja a szoborleleplezését. A vidék előkelőségei mind itt vannak, nemsokára megérkezik a miniszter helyettese, a prefektus, a város képviselője — nincs vesztési való időnk. — Most azt tanácsolom a tisztelt bizottság, osszassuk fel a gyűlést, vonuljunk ki a vendégek fogadtatására.

A maire nem folytathatta beszédét. Újból kitört az elégedetlenség zivaja, a láma nőtton nőtt lehurrogott, kinevettek a város tiszteleire méltó mairejét. Az egyik a vasutat szidia, a másik a szobrást kívánta felelősségre venni. Végre ismét elült a zaj.

Azt kívánják, hogy megoldást találjak! Megígérük, hogy feltétlen bizalommal lesznek irányomban s hallgatni tudnak úgy segíthetnek a bajon. Esküdnek meg uraim, hogy örökre titokba fogják tartani tervemet, esküdjenek meg, hogy feleségeik sem fognak tudomást szerezni a titokról terjesszék el a városban azt a hírt, hogy a szobor csak ma éjjel érkezik meg és én a város mairje, a szoborbizottság elnöke esküszöm önöknek, hogy a holnapi nap nem fog szégyenletesen ránk sütni.

Háromszoros hurrá kísért a maire lelkes beszédét.

És a maire szavát tartotta. Tizezernyi ember tolongott másnap reggel Pont-sur-Journe utcáin; az égen nehéz felhők szütek, viharos volt a láthatár, de ez egy cseppet sem zavarta az ünnepélyre összesereglett sokaság hangulatát.

Elérkezett a várva várt pillanat. Vakító napsgárg villan át a sötét felhőkön, felhangzott a Marseillaise — s ott állott a szobor...

Az emléklődés moraja futott végig a sűrű tömegen. Mindenki el volt ragadtatva, soha mesteribb alkotást nem csinált művész keze. Az éjjeli permetező eső fénye még ott rezgett a szobor arczán.

— Mintha csak élne! — suttogták.

A maire büszke léptekkel megy most fel az emelvényre.

— Uram, 90 évvel ezelőtt a 40 ezer emberre olvadott francia hadsereg, halálmegeve-téssel állt szemközt 120 ezer orosz-szal. Hátuk megett a lerombolt híd! mi történt volna, ha az Ebbé generális vezetése alatt álló csapat nem alkotta volna a hátvédet! Halálmegeve-téssel állottak éjjel-nappal tédig erő vízben, jeges pocsolókban. Az éhség halálra fárasztotta őket, nem volt mit enniük... Te is közöttük álltál Pont-sur-Journe derék fia, te is küzdöttél a halhatatlanok csapatjában. (Dörgő taps.) Igen te is...

„Hapezi!” A hallgatóság meglepetve néz körül, a szónok elakad. Mi volt ez? Csalódás!... Igen csalódás volt, a szobor rendíthetetlen büszkeséggel áll helyén. A maire folytatja beszédét.

HEVESY JÓZSEF műasztalos

elvéllal minden e szakba vágó munkákat, tervezést és költségvetéseket saját műszaki irodájában készít.

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ, GŐZBEN SZÁRÍTOTT

PARKETT

ELADÁSA

709. 8—50

KOLOZSVÁRT.

Gyár és PARKETT nagy RAKTÁR

egész kocsis rakomány mtré à 2 kor. 60 fillér,

kisebb mennyiség mtré à 2 kor. 80 fill.

készpénzfizetés mellett.

értekezletnek egybehívása iránt az illető körökben nagy érdeklődés mutatkozik.

Kiegyezés.

A kiegyezési tárgyalásokról a legkalandosabb hírek jöttek bécsi és magyar lapokban forgalomba. A közlemények oly ellentmondók, hogy csak a legnagyobb óvatossággal kell fogadni. Annyi bizonyos, hogy az ő Felsége elnöke alatt megtörtént tanácskozás kizárólagos a kátyuban megfellelt kiegyezési szellemet és a merev ellenállást mindkét részről konzelelő hangulat váltotta fel. Csakis így érthető az, ha a tegnapi bécsi miniszteri értekezleten nevezetesen közeledés jöhetett létre Széll és Körber között, ami természetesen másképp nem képzelhető, csak úgy, hogy kölcsönös engedékenység vezérelte az alkudozó feleket. A bécsi lapok tele vannak azon hírekkel, hogy a magyar kormány a nyersanyag vámkat vagy elejtette, vagy kompenzáló tételnek tartotta fenn, más engedmények fejében. Azt is korpallják, hogy az osztrákok által sürgetett iparvám emelése beleszerezett, hogy az állatgyógyászati vizsgálat tekintetében, ugyancsak a fogyasztási adók átutalási, sőt a szerződésbűség vagyis az úgynevezett loyaltás klausula dolgában is, amely a közszállítókhoz preferált hazai iparra vonatkozik, a magyar kormány nevezetesen engedményeket tett volna. Hogy azonban Körber szintén engedett, arról a bécsi lapok semmit sem említenek s így olybá tüntetik fel a dolgot, mintha a magyar kormány játszott volna kisarólia a bőséges adakozó szerepét.

Kállay bukása.

Budapest, jul. 12.

Politikai körökben híre jár, hogy Kállay Benjáminnak, a bosnyák alkirálynak a napjai meg vannak számlálva. Utóérte jól megérdemelt sorsa és Kállay nemokára megválnak állásától.

Meglepőek az a hír épenéggel nem meglepő és legfőbb ideje, hogy Kállay Benjámin elhagyja a helyét, melyet betöltött ügyvezető, bármilyen himnuszokat zengedeztek is neki a minapiban, jubileuma alkalmából, a kormány lapjai.

Bukását kétségkívül az időséte elő, hogy az okkupált tartományokból az ő regimije következtében teljességgel tarthatatlanná váltak az állapotok.

Bosznia és Hercegovina lakossága telve van panaszaikkal, még pedig — mint nem egyszer volt alkalmunk kifejtetni — jogos panaszaikkal. Elégedtelének a mohamedánok, elégedtelének a szerb orthodoxok is és valamennyien évek óta fíradoztak azon, hogy a királyi elbete jutassanak és a tróntól kérjenek védelmet a sérelmekkel szemben, melyekben Kállay és tisztviselői részéről ugyancsak bőven volt részkük.

A bosnyák alkirály folyton szépitgetni parkodott a helyzetet. Nagyhangú frázisokkal félrevezette a delegációkat, de végre felsőbb helyen is tudatára jutottak annak, hogy mi a valóság és hogy Bosznia-Hercegovinában immár olyan az elkeseredettség, hogy a legkomolyabban kell tartani a forradalmától.

Politikai körökben méltán kellett feltűnést, hogy a királyi néhány hét előtt kihallgatáson fogadták a bécsi Burgban egy bosnyák-hercegovinai deputációt, a mely — mint akkor megírtuk — terjedelmes memorandumot nyújtott át a királynak, a ká kildöttésgel taglalva hosszabbban elbeszélgetett az okkupált tartományok helyzetéről és a kire az előadottak láthatólag megdöbbentő módon hatottak.

Politikai körökben tudják, hogy ennek

— Te is végig küz...
— Hapci, hapci, hapci!
— Sammi kétség, a szobor megremegett, vele együtt reng a piedesztál is.
— Hapci, hapci, hapci, hapci!

Pokoli kacaj tör ki a hallgatóság sorából.

A szobor most lelőp talapatáról s beszélni kezd.

— Oh, Maire ur... ez az átkozott nátha, nem tartom ki... Átkozott nedves idő... Hapci, hapci, hapci-i-i.

A meglevenedet szobor kivesz egy nagy kockás sebkendő, s azzal könnyit nátháján.

A maire csufos kudarcra hagya ott Pont-sur-Journe-t — végre mégis megkapta az akadémiás pálmáját.

Rejtett bonyodalmak.

Angolból fordította: Amica.

XLV.

(Folytatás) (106)

Ha a vakasága megmaradt volna teljes vakságnak, a Laura szánalma és generozitása enyhítette volna azt a megpróbáltatásokat, melyeket el kellett viselnie, de Ernő idővel éppen olyan jól fog látni, mint mások — a szobákban, vagy a ház körül most sem volt szüksége vezetőre és, ha Ernő egész életében folytatt volna az ő idejének és gondolatának a földvilágát, azt borzasztó lesz elviselnie.

Gwendolin, midőn haragudott a bátyjára, néha „elbizakodott zsarnoknak” nevezte és ámbár Laura mindig megdorgálta érte, de

a küldöttségnek a királynál történt fogadása Kállay ellenére történt. A bosnyák alkirály, a ki tisztában lehetett vele, hogy Bosznia-Hercegovina lakosai mindent inkább fognak elmondani tőle, mint jót, mindenkör azon volt, hogy az elégedetlenség küldöttsége ne juthasson a trón elé. Hosszu időt át el is érte a célját, de leguőbb a király Kállay előterjesztése ellenére is maga elé bocsátotta a küldöttséget, a kiknek a szavai a legnagyobb mértékben leköltöttek az uralkodó figyelmét. A király el is rendelte, hogy a memorandumról sürgősen referáljanak neki és ennek következménye lett, hogy Kállay megint és tarthatatlanná vált állásában.

Schlauch bibornok halála.

A ravatal:

Schlauch Lőrincz ravatala nem készült el reggelre, a mint terveztek. Kénn az utcákon már a kora reggeli órákban csoportosultak az emberek s várják, hogy babo-császák a ravatalos terembe. Kilenc óra felé tudatára adták a népeknek, hogy a ravatalt csak délután négy órára állíthatják fel s addig nem bocsátanak a halotthoz sarkit sem.

A ravatalt az öt ablakos nagy díszteremben állították föl. A rezidencia kápolnája, a lépcsőház, a nagyterem csupa virág. Illatos rózsák, liliumok között pihán a halott, a kit — utolsó akarata szerint — az éjjel felboncolták és bebalzsamozták. Koporsója mellett felváltva két-két Orsolya-szűz imádkozik szünetlen.

A király részvétlívára.

Tegnap érkezett meg Ischlből királyi Ő Felsége következő kegyes hangú részvétlívára:

Nagy, majdnem pótolhatatlan azon veszteség, melyet nagydísmű főpásztoruk: dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök elhunytával az egyház, a nemzet, tudomány és művészet szenvedett. Mély gyászmű az enyém is; én ezen bölcs tanácsadóm és odaadás-telej, őszintén kedvelt hívem emlékét mindenkor hálás kegyelettel fogom megőrizni szívemben.

Ferencz József.

A miniszterelnök részvéte.

Széll Kálmán miniszterelnök megleghangú részvétlívára így szól:

Megrendőleg értesültem, hogy ő Eminenciáját isteni gondviselés kifizérhetetlen akarata kiszolgáltatta az élt sorából. Nagy veszteség az egyháznak, de súlyos veszteség a hazának, a magyar államnak és a tudománynak is. Azon mély fájdalommal, becsüviszonyál fogva, mely a boldogulhoz 32 évet meghaladó időt át csatolt, mélyen érzem én is a veszteség súlyát. Fogadják a főtisztelendő Káptalan mély részvétem, fájdalom kifejezését.

Széll.

A király képviselője

Ő császári és apostoli királyi felsége Ischlből kiből legelőse elhatározása értelmében gróf Apponyi Lajos v. b. tanácsos magyarországi udvarnagy lesz a temetésen Ő felsége képviselője. Hogy Temesvárról, vagy Nagyváradon jelenik-e meg, végleg ezután fog látni.

A temetés.

A ravatal látogatása a közönség számára még ma, vasárnap egész nap reggel 8 óráig este 7-ig lesz meg engedve. Hétfőn reggel már zárva lesz a koporsó.

A beszenlétek hétfőn reggel a palota kapuja alatt lesz.

Hétfőn reggeltől kezdve a saékesegyház udvarába kocsival behajtani már nem szabad. A kocsi a külső részes kapuánál állnak meg s az érkezők lezárása után haladnak a Pray György utcába s itt a kanonoki kertek mögött lesznek felállítva.

voltak pillanatok, midőn a szavakat a saját szíve visszahangozta.

Ernőnek a sok közül egyik követelése az volt, hogy minden gondolatát és érzését mondja el neki. Laura idézte keblétől a következő mondatot:

„Még a leggyöngédebb és a miénkhöz legközelebb álló szív sem tudhatja az okait, hogy miéti mosolygunk, vagy sóhajunk.”

De ő ezt az állítást leluhogatja és magának arrogálja a jogot és bölcsességét tette Laurának, hogy egy gondolatát se rejtsen el előtte.

A fiatal asszony folytonos kísértésnek volt kitéve, hogy őt megcsalja; de bátran küzdött ellene és elvből megtámadta, hogy férjét minden gondolatának és érzelmének a gyóntatójává tegye. Egy a becsületesség gyakran felbuzgott az Ernő haragját és a gyönyűt. De Laura azzal a hőies bátorsággal viselte a lánczait, mit őszinte szolid szívóben találni tudott, mely tele volt lelki-furdalással, a miért megengedte magát szerelem nélküli házasságba vezetett és megadással tűrte, a „rá szolgált viszonyt” — a hogy ő nevezte, azon vétségért, mit Ernő ellen elkövetett.

Mielőtt a fővárost elhagyták még látták Adél egy szegény vadász és Reginaldot minden nap. Gwendolin rá jött, hogy ő nagyon gyakran volt távol a felesége otthonától — és ritkán volt Adéllal — de az nem panaszkodott, kivéve a szegénységéről. Az utolsó napot, melyet Angiában töltöttek Reginald a testvérével töltötte és Ernő meghívta, hogy ha teheti, látogassa meg őket Németországban, de a feleségét nem említette.

Ha Adél ezt a mellőzést nyíltan nem vette rossz neven, de azért annál mélyebben érezte és azon reggel, mely Ernőnek utolsó napja volt Londonban, egy sokkal egyszerűbb

A temetés befejeztig a Fő-utcán, a vasúti postahivattal szemben áll meg a gyászmenet, a melyben csak gyalog lehet részt venni.

A gyászkocsi, mely elé a bibornok lovai lesznek fogva, a külső kapuánál lesz felállítva csatlósokkal.

Vasárnap déli 10 órakor hozza Nagyvárad polgármestere küldöttség élén a város koszoruját, melyet díspolgára ravatalánál elhelyezvén, két városi díszrendő: végig a ravatal mellett marad. Ezek a díszhajdu a menében a város koszoruját viszik. Nemkülönben két vármegyei díszhajdu lesz a ravatalnál, a kik a vármegye koszoruját viszik.

A gyászmenetben a gyászkocsi díszkeretére lesz még négy vármegyei s négy városi díszhajdu.

A requiemnél Császka György éreken kívül még négy püspök fogja adni az abszolutiókat; közöttük Majláth Gusztáv erdélyi megyés püspök s valóságilag Meszlényi Gyula szatmári megyés püspök.

A káptalan képviselőjében a halottat Temesvárra kísérik: Radai Farkas sz. püspök, Feiser Antal apátkanonok, Grósz Béla prépostkanonok, dr. Steinberger Ferencz apátkanonok.

A temetés Temesvárról kedden déli előtt lesz.

A braganzai herceg kalandja.

A londoni Times legutóbbi száma szóról-szóra a következőket közli a braganzai herceg ügyében a rendőrség előtt folyó tárgyalásról.

Tegnap folytatták a Ferencz József braganzai herceg ellen, kihágás miatt emelt vádban a tárgyalást.

Sir Edw. Clarke kijelenti, hogy fentartja magának azt, hogy a bűnrészességgel vádlottak ellen még rablási szándék és zsarolás miatt emeljen vádat. Muskett az államügyész helyettese azt indítványozza, hogy az esetet, mint az 1885-iki Criminal Law Amendment 11. szakaszába átkötő súlyos erőköszelleni vétésért tárgyalják. A vétés állítólag kedden 25-én kora reggel történt a Dűkestrait egy első emeleti lakásának és földalatti helyiségének külső szobájában. A lakás bérli Burbridge és neje. Szobák kiadásával is foglalkoztak és 21-én délután feljött hozzájuk Ferry, ki a szobák miatt akart a gardával beszélni. Ki is vette a szobákat 7 shilling 6 pence (körülbelül 9 korona) heti bérért, maga és egy barátja számára. Szombat és vasárnap éjjel Gerry, Chandler és Scherman az éjt a hátulso szobában töltötték. A két utóbbi azt állította Burbridge nek, hogy ők fivérük.

Hétfőn az ágyakat az előlso szobába vitték át. Ugyanaznap este, Chandler és Scherman feltűntek Burbridge nek, mert a Dűkestreeten egy előkehen öltözött urral sétáltak, a kire később kitént, hogy azonos a braganzai herceggel. Éjjel fél tíz órakor Burbridge látta Chandlert és Shermannt, a mint távoztak a házból és hallotta, hogy Sherman így szól: „Ma éjjel kimerosított magad, neked kell majd elvégezni.” Rövid idő múlva Burbridge látta őket a herceggel. Szorosan mellette haladtak el, a herceg azonban az ut másik oldalán maradt. Néhány perc múlva újra kijöttek az utcára és a herceg most hozzájuk csatlakozott.

Burbridge gyanakodni kezdett mikor egy láthatólag előkelő társadalmi állásu embert ezekkel a nem a legjobb hírből álló legényekkel közlekedni látta. Bement a házba felbuzgott egyik lakóját és előlso szoba ajtaján lyukat furtak. Tíz percczel később a herceg, Chandler és a Scherman jöttek be a szobába és maguk után gondosan elzárták az ajtót. Mr. Burbridge és lakója a mellételező szobában térközködtek, míg Gerry a második emeletre ment fel. Néhány perc múlva Burbridge és a lakó benétek a furt lyukon és ekkor látták állítólag, hogy a vétés megtörténik.

ruhát vett magára mint rendesen és reggelizés után csakhamar kiment és egy a Langham téren menő omnibuszba felült.

Őt leszállt és gyorsan ment, nyugtalan pillantásokat vetve maga körül, míg Beaumont utcába érkezett.

Egyik ház előtt megállott, kopogtatott és kérdezte, hogy Home asszony otthon volt-e. A család igenlőleg válaszolt és a földszinten egy kis szegélyes nappali szobába vezette. A hálszobába nyíló ajtó nyitva volt és Lucilla mindenfélre keze neműltől körül véve ott állott. Rögön előre lépet a hűgát fogadni.

— Nénikém — kiáltá Adél — mit csinál? Pakol? Nem tudtam, hogy elakarla hagyni a szállását.

— Igen — mondá Homené, külföldre megyek a férjammal, vagy is jobban mondva a férjemhez.

— Külföldre! Éa hol van az én új nagybátyám? Még soha nem láttam.

— És éppen most nem fogod látni — válaszolta a nagynénje. — A kontinente követtem őt.

— Hova mennek — kérde Adél érdeklődéssel, Párisba?

— Valószínűleg, de még nem tudom megmondani. Őrülök, hogy elutazásom előtt látlak.

Adél, rég az ideje mióta nem látogatott meg engem és az anyádat.

— Nagyon el voltam foglalva — válaszolta Reginald. Laura Ernő és Gwendolin Londonban vannak és én folytonosan velük voltam.

A Homené arca elsötétült.

— Természetesen az elegendő melegség a saját véreid elhanyagolására — mondá Lucilla gunyosan. Kétég élen, hogy nagyon kellemesnek találád!

Burbridge felment Gerry hez a második emeletre, ez azonban menekült. Lerohant az utcára és itt sikerült Burbridge-nek őt elfogni. A rendőrségen Gerry a következőket jelentette ki: Magamra veszem az egészet, nem akarom, hogy a két funnak bántódása legyen. Én beszéltem őket rá, hogy a tettet elkövetessék és apróra elmondtam nekik, mit és hogyan tegyenek. A herceg a tett elkövetése alkalmával tökéletesen józan volt.

Burbridge Mr. Muskett által megállapítottakkal egyezően vallott. Addig, míg ezt a gentlemant nem látta a flukkal, semmiféle gyanuja nem volt. Teljesen fel tudta fogni a dolgot nagy horderejét. Azt hiszi, hogy a rendőrségen beszélt valaminek az ajón furt lyukról, de akkor igen igazolt volt. Az, hogy Street, aki a lyuk furájában neki segédkezett nem tett emíttést róla, fel nem tűnt neki. Tanu azt állítja, hogy a lyukat azzal a szándékkal furta a falba, hogy mindezt láthasson, ami a szobában történik. A világosság egy a szobában levő lámpától eredt.

Mikor az előkele ur a szobába lépett, Burbridge nek sejtése sem volt arról, hogy mi fog történni. Nem lökte a kritikus pillanában rögtön be az ajtót, mert valami zajt hallott és azt hitte, hogy Gerry jön. Nem törte be az ajtót, mert Gerryt akarta elfogni mint az egészet értelmi szerzőjét. Csak akkor tudta meg, hogy az a gentleman egy herceg, mikor a rendőrséghez jött. Nem emlékezik már arra, hogy a rendőrségnek szolt-e az ajtóra furt lyukról.

William Street-t hívták aztán fel. Azt valja, hogy azon éjjel fél 12-kor lefeküdt, de már fél 2 órakor Burbridge felbuzgott. Odamentek a megjelölt szoba ajtajához és lyukat furtak rajta. Azután látta a herceget a két fiuval bemenni. Mikor Gerryt fen felfedezték, az utóbbi így szolt hozzájuk: „Ne tegyenek semmit megadom bármit kérjenek is.” Street azt állítja, hogy nem nézett be a lyukon, sőt szerinte Burbridge sem tette ezt.

A letartóztatottakat a vizsgálati fogásba vezették át. A hercegen megengedték, hogy biztosítékot tegyen le és szabadon elmehessen.

A tárgyalást elnapolták.

IRODALOM.

As állatok világa. Brehm munkájának a madarakról szoló részéből újabb füzet jelent meg, amelynek illusztrációi exotikus világba vezeték az olvasót. A nálunk is ösmertes madarak rajzi helyett pazar-színű s rendkívül érdekes madarak képeit kapjuk, mert hát ebben a 62 dik füzetben a paradicsommadár felék ismertetése is megkezdődik. A füzethez csatolt színes nyomtatú műmelléklet, három fele paradicsomi madarat mutat be, hűen visszaadva színpompájukat is, gyönyörű farktollas alakukkal egyetemben. Az állatok világa a Légrádi testvérek kiadásában füzetként jelenik meg. Az egyes füzetek, egy a kiadóhivatalban (Váci körút 78), mint minden könyvtáreszkedésben 80 fillért kaphatók. Az eddig már közreadott díszes kötetű kötetek ára 18 korona.

Fiatallonleányok a Mátyás szoborra.

A kis kunsági leányok lelkesedését tünteti fel az alábbi szép levél, melyet a Mátyás szobor gyűjtő bizottsághoz intéztek:

Milyen tisztelt Gyűjtő bizottság!

A magyar leány az anyatejtel szíva magába a honszeretetet. Az iskola, hazai történelmi alapos ismerete, csak fejlesztés és nemestük a szívünkben szunnyadó érzelmét. Ezéves múltunk dícső nagy alakjai mind lelkünkbe vették emléktűket, nemcsak követendő, de ellenállhatatlan is példájuk, s ha az iskola külsőbe átlépve kilépünk az életbe, s annak sokkal nehezebb iskolájába, a lelkünkbe vésett magasz-

— Nem találtam — erőssíté Adél szavával. Az borzasztó volt! A gögös Ernő leereszkedő udvariassággal bánt velem Gwendolin talán elég szíves, de még sem olyan testvériesen hozza meg mint Laurához és Laura most bebizonyult hogy ő egy gazdag örökös és én azt gondolom, hogy az ő pénzéből mámanak is kellene részesülni.

— Hogy érted azt? — kérde Lucilla.

— Éa Adél almonda a fel nem vett örökség egész történetét.

— Természetesen, hogy az a Laura anyját illette volna és akkor Esmond százados lett volna és ő annak egy részét az anyjának hagyta volna — tavé utánna Adél elégedetlenül. És miért ne részesülhetne most abból?

Homené a fejét rázta.

— Azt gondolom, hogy anyádnak nem lehetne joga hozzá, mert úgy látszik, hogy az egyenes vonalban levő örökösökre volt hagyva, de tudakozódhatunk utána. Egy dolgot légy bizonyos, én soha sem szerettem Laurát, de bizhatok benne, hogy igazságosan fog cselekedni. Ha anyádnak a legesekélyebb joga van hozzá, azt tiszteletben fogják tartani.

— Kivére ha a férje bele avakózik — jegyzé meg Adél keserűen.

— Milyen féle ember az a sógorod? — kérde Lucilla.

— Egyszerűen gyűlöletes — mondá Adél — hideg, gögös, parancsoló. — Csudálkozom, hogy Laura ki tud vele jönni, de úgy látszik, hogy Ernő nagyon szereti, ajándékokkal halmozza el — nénszinek látni kellene az ő drága ékszereit és pompás ruháit! De Laura rabja a férje szeszélyeinek és soha egy pillanatnyi szabad idővel sem rendelkezhetik.

— Fitzhugh urnak rossz az egészsége, ugye? — kérde Homené elgondolkozva.

tos igék, melyek a tettekben magyarálatlan hazaszeretete buzdítanak, nem vesztik el hatásukat soha. A két iskolát elválasztó külsőben állva, lelkesedéstől és kegyeleltől áthatott szívvel lélekllel a tündérek királyának és egyetlenek történetükben a kit, igazságosnak neveznek, leróni a hála, a kegyelet adóját igaz, felette szerény mértékben.

De ha igaz, hogy nem az adomány nagysága, hanem a szándék, melyvel felajánlják, adja meg értékét; ugy a mi szerény adományunkat még szentebb fogadással tudjuk meg, hogy rajongó lélekkel szeretjük hazánkat s szeretni fogjuk egész életünkön át, az élet minden viharán keresztül. E levéllel lelkünk szárnyain elzarándokolunk a nagy Hunyadi még nagyobb, még dicsebb fia szobrához, telve hódolattal, szent ihlettel, letéve annak lábaihoz, a hála, a soha kinem haló kegyelet babérszuszorját.

Kiskunfélegyháza, 1002. június 16-án.

A polgári leányiskola növendékei.

A kis leányok gyűjtésük az igazgató úr a hazai történet előadója Sabóné, Jakubát Emma küldte be a következő sorok kíséretében:

A gyűjtés eredménye csakely 24 korona, melyet a mai postával elküldtem. Ez eredmény magyarázatul szükségessé tartom kijelenteni, hogy sem az én honleányi érzésem és lelkesedésem, sem pedig tanítványaim lelkesedése és kegyelelté értelemük fokmérőjének nem méltóztassák ezt a csekély összeget tekinteni, hanem annak a nagyon is reális körülménynek, tessék azt betudni, hogy iskolánk kezdetleges, tanítványaink száma alig 100, azok is szegények nagyrészt, a tandíj pedig magas.

E levél oly szép példát mutat, mely széles körben kellene, hogy követé re találgjon.

„Ellenzék.” Felhívás előfizetésre.

Julius—Szeptember

és

Julius—December

hónapokra.

Jul.—Szept. hónapokra: 8 korona.

Jul.—Decz. : 16 korona.

Juliusra: 3 korona.

Az előfizetési pénzek a következő címre küldendők:

„Ellenzék” kiadóhivatalának.

Kolozsvár.

Előlehet fizetni bármely naptól kezdve.

Mutatvány számot kívánatra szívesen küld a kiadóhivatal.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 14.

— A „Magyar Polgár” és Feilitzsch báró. A felhívatalos újság és a báró ur között szoros összefüggés van. Feilitzsch báró ur ugyanis kormányparti képviselő, a M. P. pedig kormányparti felhívatalos. Rádásul Feilitzsch báró még főszerkesztője is a félig-meddig hivatalosnak s így mindenki természetesen találja, ha a M. P., — F. báró urat védelmébe veszi. Hanem ez a védelem ügyetlen. Nagyképűsödik, okoskodik, de mégis ügyetlen. Az „Ellenzék” ugyanis cizálta a miniszterelnök ur beszédéből azt a részt, a mely közjogi helytelenség és mai viszonyoknak nem megfelelőnek tartja az olyan ezred zászlót, melyen Magyarország csak mint Ausztria tartománya van feltűnt.

— Nem — nem gondolnám. A szeme miatt nagyon sok fájdalmat érez és még mindig félve vsk. Reggel azt mondja, hogy az ideg rendszeren rettenetes sérülést kapott azon rázkódás által mely szinte megakította. Kár, hogy nem tilt meg!

— Jó lett volna neked ha megölte volna — mondá Lucilla nyugodtan.

— Meghiszem azt! Reggel gazdag volna, vagy legalább, ha az Ernő pénze nem jött volna a kezébe, de akár menyit kölcsönözhetett volna a kiltásaira. — Igen, az nagyon jó lett volna nekünk.

— És nekem is — mondá Lucilla nevetve. Most igénybe venném az ígérteket.

— És én megtartanám — hagyta helybe Adél. — De olyan lehetetlenekre használn gondolni. Mi soha sem kapjuk meg a Hittot és félig vagyunk adósok. Rómánylem, hogy Laura meg fogja kapni azt a pénzt. És azt gondolom, hogy ő adni fog nekünk abból valamit. Reggel azt mondja, Ernő beszélt vele, hogy Laura egyszer lemondott egy zafir nyaklátról, hogy annak az árát nekünk költsessék — jó, az idő meg fogja mutatni, hogy mindnyájunknak mi lesz a sorsunk — mondá Lucilla lassan.

— Oh, de — kiáltá Adél — elfelejtettem magának megmondani, hogy de Meritenil tudott arról a pénzről és hogy azért akarta Laurát feleségül venni! Az ő regényes szerelmével eddig soha sem tudtam tisztába jönni. — És Adél nevetett amint beszélt.

— Az utóbbi időben láttam azt az embert? — kérde Homené, batjóslatu lassúsággal és különös fényen a szemében.

telve. Ellenben Feilitzsch báró lelke egész meglevél övedeti a zászlót, melyet a miniszterelnök ur a parlamentben helyes értékére szálított. Mi azt akarjuk feltüntetni csak, hogy a miniszterelnök ur nem volt és hihetleg ma sincs egy véleményen a báró ur toszájával. Annnyira igaz ez, hogy még azt is kiállításra helyezte a miniszter, hogy ezen az anomálián változtatni fogunk. Nincs tehát mit vitázzunk a Magyar Polgárral, a ki akkor vádol minket valótlanossággal, a mikor úgyen csak görbe utakon jár és izzad az elfacsarásból, hogy valamikép igazsága látszatát kistűsse. És ez úgy véli elérni, ha a miniszterelnöknek a beszédje végét, — a hol már csak privát nézetét nyilvánítja és opportunusodik, — ezáltalja. Jaj tisztelt „Polgár” társ, ha ön azt hiszi, hogy a miniszterelnök privát óhaját a zászló kérdésben argumentum, Feilitzsch ur elszóllása mellett, arról mi nem tehetünk. Sőt természetesen találjuk a miniszteri óhaj előtt a meghajlást, de ez egyáltalában nem érinti a zászlóra tett kijelentések lényeges részét. Azokat a jámbor óhajításokat és egyéni nézeteket, a miket a miniszter mondott, — miután a zászlóról kijelentette, hogy az a mai viszonyoknak nem felel meg — mi is láttuk, de azok nem tartoznak a dolog lényegére s ezért mellőztük. Am, ha a M. P. mégis fontosnak tünteti fel, ez nem az igazságot, csupán a szorultságát bizonyítja. A mi a M. P. azt az állítását illeti, hogy Feilitzsch báró toszját általános elismeréssel fogadták a közönség körében, mi semmit sem szólnak. Erre nézve a mult számunkban igen talpraesett válasz jelent meg dr. Richter Aladár, egyetemi r. tanár tollából. Erre a feleletre már viszhang is érkezett hozzánk, a mi majd lehiú az „Aladár” tetszését. Hát csak tessék lövöldözni, ha jólesik, de az bizonyos tisztelt „Polgár” társ, hogy ezt a csatát megnyerni nem lehet.

— **Ferencz József püspök Marosvásárhelyt.** Mint nekünk a székesfővárosból írják, Ferencz József unitárius püspök Kolozsvárról szombaton a délelőtti gyorsvonattal Marosvásárhelyre érkezett. A püspök tiszteletére dében nagy ebédet adott Kelemen Albert esperes.

— **Szász Gerő állapota.** Szász Gerő ev. ref. esperes és nyugalmazott első papi az utóbbi időben huzamos ideig betegeskedett. A nyugalom azonban fokozatosan javította a derék lelki pásztorok egészségét, a ki szerettel beszél ifjú papsága évióiról és gyerekeiről. A beszélgetés kissé nehezebbre esik, szemében azonban az exaltáció tüze ég. Nappal sokat sétál lakása kellemes levegőjű kertjében s ismerőseinek látogatását nagy szeretettel fogadja.

— **Az 1 kros lapok üzleti spekulációja.** A Kolozsvárt megjelenő három egy kroszáró lap egyenlő tartalommal egy véres szerelmi drámát táltak fel a kolozsvári olvasó közönségnek. E lapok azt adták titokzatosan hírül, hogy egy kolozsvári főorvos férjhez ment leánya titkos szerelmi viszonyt folytatott egy kolozsvári fiatal magánassal. A lapok közlése szerint a férj a szerelmeskedőket Monostor utcai lakásuk „kék selymes budájában” tetten érte és három revolver lövéssel a házasságtörő asszonyt halálosan megsebesítette. Az asszonyt a közlemények szerint főorvos édesanyja kezeli. Az eseményi titokban tartják még a rendőrség előtt is, azonban az asszony halála szükségessé fogja tenni a rendőrség beavatkozását.

E hírt közlő lapok rikkancsai utcahosszat kiabáltak:

„Véres szerelmi dráma a Monostor utcában 1 kr.”

A közönség vette a lapokat, mint hogy ha ingyen adták volna.

A szenzációt tartalmazó nyomtatványt kézzel-kézzel adták. Két előkelő család hírnevét, nyugalmat és boldogságát érinték a példányonként 1 kr-ért hamisan feltálatlalt em nyomtatványok szenzációs sorai.

Egyik családfő, a ki a gyanu, mint tényleges közreműködőt leginkább érintett, hetek óta külföldön tartózkodik. Ha haza jő, megrendülve olvashatja, hogy a kroszáró újságok a családok becsületét, híréit, nyugalmat és boldogságát érintik, hogy közleményük minden alapot nélkülöz.

A polgármester ennek alapján most már mindhárom kroszáró lapot megvonta az utcai elárusításra adott engedélyt. Jól tette. Alap nélkül, pusztán a pillanatnyi anyagi nyereségre spekulálva nem szabad olyan híreket közzé tenni, amelyek ártatlan családok híréit, becsületét érintik, nyugalmat zavarják, vagy boldogságát feldolják.

A hírlapíróknak a kezében a toll hatal-

mas fegyver. A hírlapíró nem csak íté, de egyúttal büntet is.

Olyan közlemények kiadását, a melyek becsületet érintenek addig, a mig pozitív adat a hírlapíró kezében nincsen, a szabad sajtóban nem szabad megengedni. Mert a sajtót nem azért szabadították fel, hogy annak munkái tüzetet csináljanak a családok hírneve és becsülete megrontásából. A sajtó szabadság fogalmának ily értelmezése és kenyérkereseti célokra ilyen értelemben való felhasználása nem egyeztethető össze annak ideális és magasatos célzatával.

— **Törvényhatósági tisztviselők fizetése.** Öröndetes esemény vár a megyei és városi törvényhatósági tisztviselőkre. Mint ugyanis megbízható forrásból értesülünk, az 1903. évi költségvetésben, amelyet mint valamennyi miniszteriumban, egy a belügyminiszteriumban is most készítenek el, az eddiginél jóval nagyobb dotációt juttat a kormány a megyei és városi tisztviselők fizetése emelésére. A hír bizonyára nagy örömet fog kelteni a tisztviselők között, mert hiszen köztudomású, hogy a megyei tisztviselők fizetése még jóval silányabb, mint az állami tisztviselőké. A jövő évi belügyi költségvetés különben szintén szigorúan követi a takarékoskosságot és minden teltelt a leg-szorgosabban mérlegelnek.

— **Főispán változások.** Budapestről vett értesítés szerint legközelebb ismét három megyében lesz változás. Kisküklő vármegyének ez idő szerint nincs főispánja mert Sándor József csak a marosi főispánságot tartotta meg a székesfővárosi bizottság mellett. Helyére egy fiatal képviselő jön majd, hogy az ezáltal megüresedő mandátumot az új kereskedelmi államtitkárnak adhassák. Változás lesz továbbá — mint már jelentettük — Sárosban; végül, mint ma közlik velünk, a nógrádi főispán, Török Zoltán megyéjében leguább történetek miatt beadja lemondását. A nógrádi szolgabírók választásának megsemmisítése elég okot adott arra, hogy a megyében beálljon a rég várt változás.

— **A kolozsvári Orsz. Nemzeti Színház nyugdíj és segély egylete javára** a hó 19 én szombaton este a Lövéde helyiségében hangversenyyel egybekötött nyári táncszívalom tartatik, melyen az ide haza nyaraló színészek nagyjából részt vesz. A műsori holnapi számunkban közöljük: A darabban Kassay Károlyné, Somlyai Annuska urölgyeket; Girsik Gyula és Hadházi Sándor urak is részt vesznek.

— **Villamos világítás Szászvárosban.** Szászváros előtt áll, mint Kolozsvár. Villamos világítást rendeztetik be vízi erőre. A családok nagyobb mértékben veszik igénybe az elektromos fényt. Csaknem minden házhoz bevezették. Gyulafehérvárt az Emke gyűlés óta égne utcafény és házakban a villamos lámpák. Itt a vállalat küzd a kezdet nehézségeivel. Csak 250016 gyertyafényű lámpát tudott összesen elhelyezni. A püspöki rezidencia és a várbeli katonaság felé az elektromos áram bevezetésétől. Reméljük azonban, hogy nem sokára oda is bejut. Egyik munkatársunk tegnap mind két telep berendezését megsemmisítette.

— **Háromszáz magyar halála Amerikában.** Amerika földje embervért iszik, hogy ezüstöt teremjen. Hirt adunk már arról a rettentő bányászercsélenségről, mely a cambriai szénbányában történt. A bányalég felrobbant, a föld közösen-csontváza összeroppan, leroskad a mérhetlen fekete szénttömeg s a bánya mélye óriási sírrá lett, amely háromszáz s egynehány munkást betemetett. Azért a háromszáz munkásért, kiket megölt a rettentő szerencsétlenség, mi ölhetünk gyász.

— **Alispáni járás Vizaknán.** Alsó fehérvármegye alispánja Szász József első körútjában valamit más helyeken: egy Vizaknán is kinttötően igen szépen és lelkesülten fogadtatott. A vasuti városkarnakál f. hó 11-ikén délután fel 1 órakor Herepey Károly rendőrkapitány többek kíséretében fogadta banderium kísérete be a város végéig, ahol a zenekar Rákoczy indulóval fogadta az ott felállított díszkarnál. A várospolgármestere Ambrus Károly pedig crinos beszéddel Vizakna város lakossága nevében igen meleg üdvözölte. A honnan nemzeti szálók és zöldágakkal feldíszített tanácskúthoz, ünnepélyesen szép kocsi kiséretében vonult be.

Itt egyes testületi tisztelteket. Délután hivatalos teendőket végeztek. Este a Bressler-féle vendéglőben társas vacsora volt. Másnap délelőtti hivatalos vizsgálat tartatott a tanácskúthoz, azután a főbbek meglátogatása után társas ebéd következett, a mely alatt a debreczeni zenekar játszott és szebbnélsebb tosztok mondatiak. Ambrus Károly polgármester az alispánra, az alispán a város közönségére, szentkatolnai Bakk Endre főispán Zeyk Dánielre, Zsedényi Ottó a vármegyei tisztviselőkre, dr. Szócs Géza pedig Vizakna város polgármesterére mondott felköszöntőt. Ebéd után a derék alispán a fürdőhelyiséget s az ottani korszerű utításokat tekintette meg, azán pedig az 5 órai vonattal elutazott az érlelmiség által a várócsarnokhoz kikísérte vén.

Sok előtt feltűnő, hogy egy tekintetes czimmet bíró alispánt, miért fogadta Vizakna is oly nagy kitüntetéssel és ünnepélyességgel!

Fogadta azért, mert elismerését akarta ez által nyilvánítani iránta, mert közszerelet és tiszteletben álló igen buzgó, lelkes, tapasztalt, ügyes és erélyes alispán. De fogadta azért is, mivel az ő tisztelt személyével vitta ki alsófehérvármegye a szabadságérti jog tiszteletben tartását a felsőbbi szolid nyomások, hogy ne fejtessék ki drasztikus, erőszakoskodások ellen.

— **Négygyűlés Várfalván.** Tegnap Várfalván (Torda-Aranyos m.) nagy négygyűlést tartottak, melyen a helység lakosságán kívül sokan vettek részt a szomszédos községekből. A négygyűlésen jelen volt három képviselő: Barabás Béla, Lengyel Zoltán és Vertán Endre, kik gyűjtőhatáru beszédeket intéztek a néphez. A gyűlésen szóba került egy Várfalván felállítandó Kossuth-szobor ügye. A hazafias eszmét megvalósítandó szép eredményt gyűjtést is indítottak. — Rossz információ az a papszik egyik helyi újságnak az a híre mintha ott a Kossuth szobrot már le is leplezték volna.

— **Dankó Pista haldoklik.** A esengődi kis szőlőben nagy a szomorúság. Dankó Pista híres nótafája hullatja leveleit, mert virágja alig nyílik valaha. Ezután már az alkonyat piros felhőt nem nézheti a beteg dalköltő az ő nótázó kedvével; fonnyad, mint gyökérbeteg fa. Sokat reménykedett, de úgy látszik hiába... Tenkén elfogta a vérömlés, mely ágyba döntötte. Maga írja, hogy kevés már a reménysege e világi élethez s azért aiet megköszönni a sajtó szeretetteljes támogatását. Bus nótája csendül a tornáczos csengődi háziköböl:

Keresztet ne tegyelek,
Viseltem már eleget
Életemben.

De ki tudja? Talán kiderül még a világ, s neki nyit majd a virág. Tán a végtelen rónaság napugara lassan meggyógyítja nehéz kórságát és dalol ő még nekünk sok szívhöz szóló szép nótát, mely mely magyar szívből fakad és magyar szívekbe száll... Ki tudja, tánanótáta új lombot hajt még?

— **Nagy gipszgyár Tordán.** Tudvalegő, hogy Tordán és vidéken rengeteg mennyiségben van oly gipsz, amelyhez foghatót Európában alig találunk. A vegyi kísérletek bebizonyították, hogy a kövekben 98 és fél százalék tisztá gipsz és csak másfél százalék idegen alkotórész van. Ezen kincs eddig Tordán és környékén érintetlenül hevert, amíg egy konzorcium kibérelte az összes bányákat és egy gipszgyárat épített. A gyár Nemesszerzágban és különösen Berlin vidékén üzemben levő gipszgyárak mintájára, teljesen automatikus üzemre van berendezve és mint ilyen egyedül az országban, mert sajnos gipsz szükségletünket két-három próbó gyár kivételével, még mindig Bécsből szerezük be. A jövőre, ha az építési kedv újból fellendül, ezen gyár képes lesz a bécsi gyármányt teljesen kiszorítani, mert minőség tekintetében, a tordai gipsz, fehérebb, gyorsabban köt és keményebb lesz, mint bármilyen gipsz. A gyár az alapításhoz állami kedvezményben részesült.

— **A trónörökös családi öröme.** Kerülő uton nagy eseménynek híre érkezik: a trónörökös neje családi örömeknek néz előbe. A jelentés, amely ezt tudja velünk, így szól:

Bécs, július 12. Az a fatár, akinek Ferencz Ferdinánd főhercegnek a térszalagrend nagykeresztjét kellett volna átadni, azt az értesítést kapta a külügyminisztérium utján, hogy a főherceg tekintettel arra, hogy neje öröndetes családi esemény elé néz, Koropist kastélyban marad és csak később jön Bécsbe. A térszalagrendet tehát csak akkor fogja az angol nagykövet átadni. A fatár már Londonba visszatért.

— **Talált esernyő.** A folyó hó 9-ikén tartott tisztibálón egy esernyő ott maradt. Igazolt tulajdonosa átvetheti a Jokai u. 2 sz. alatt (tisztikasszínai titkárság!)

Mulatság.

A nagyilondai olvasó egylet saját pénz-tára javára 1902. évi július hó 19-én (szombaton) a bűdöspataki gyógyfürdő vendéglőjének termében, zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 1 K. 60 f., családjegy 3 K. Felülfizetések közönnel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 7 órakor. A szamosvölgyi vasut összes vonatai közvetlen a fürdő előtt megállanak.

Gyászrovat.

A erdélyi arisztokrácia egy kiváló nőt tegye huyt el, élete tavaszán. Gyászjelentése így szól: Nagybarcsai Barcsay Tamás, mint férj, fia László; id. nagykiszei Bárd Bornaissza Károly, mint apa; ifj. Bárd Bornaissza Károly és Bárd Bornaissza Elemer, mint testvérei; nagykiszei Bárd Bornaissza Elemerné szül. eses-eliczi Szilvássy Carola, mint sógornő; öz. Gróf Mikés Benedekné, mint nagynégy; nagybarcsai Barcsay Béla, mint após; nagybarcsai Barcsay Béláné szül. kónossi Sándor Mária, mint

anyós; nagybarcsai Barcsay Luiza, férj, felsőzálláspataki Mara Lászlóné és nagybarcsai Barcsay Antonia, férj, pozori Török Béláné, mint sógornők, a saját és valamennyi közeli és távoli rokonok nevében szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett hitves, anya, leány, testvér, sógornő és jó rokon nagybarcsai Barcsay Tamásné szül. nagykiszei bárd Bornaissza Eszternek hosszú és kinos szenvedés uán élete 31 ik, holdog házassága 11-ik évében f. hó 11-én délelőtti fél 12 órakor történt kimúltát. A meghodogult hült tetemei 1902. július 13-án d. e. fél 12 órakor fognak Nagydebreken a családi sírkben örök nyugalomra elhelyeztetni Áldás emlékére! Nyugodjékékben! Nagydebrek, 1902 július 11.

Özv. Mara Györgyné szül. Puy Irma folyó hó 13-án reggel 7 órakor néhány napi kinos szenvedés után, életének 55-ik, özvegysegeének 14-ik évében Déván meghalt. Nagyazámu rokonság gyászolja.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefonudatításai és sürgöny-levelei.

Szilágy-Somlyó részvéte.

Szilágy-Somlyó jul. 14.

A város képviselőlete ma közgyűlést tartott, a melyen egyhangulag kimondta, hogy az elhunyt Schlauch bíbornok emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti, elhunyt felett részvétét fejezi ki a kápiálnak és a családnak, továbbá a ravatalra koszorút helyez és a emetésen küldöttségileg képviselteti magát.

Kitchener lord otthon.

London, jul. 14.

Kitchener lord szombati fogadása alkalmával Edvard király meleg szavakban fejezte ki köszönetét. A király ezután átnyújtotta Kitchener lordnak az új érdemrend jelvényét. Ma Kitchener Salisbury látogatására annak birtokára utazott.

Hajó rablás.

La Lornus, jul. 14.

Több egyén megkísérelte hatalmába ejteni a tengorparton zátonyra jutott tiz német gőzös rakományának egy részét. Vámosok őket üldözöbe vették és ketőt megsebesítettek.

A német császár miatt.

Páris, jul. 14.

Több nacionalista lap erősen megtámadja Waldeck Rousseau volt miniszterelnököt a német császárnál tett látogatása miatt.

A Szent Márk-templom tornya.

Velence, jul. 14.

Hire terjedt tegnap, hogy a Szent Márk-templom tornya leomlással fenyegeti a környéket.

Ez nagy pánikot okozott a nép között.

Hatóságilag megvizsgáltatták szakértőkkel a tornyot, kik csak földrepedést konstátáltak.

A torony alátámasztásával a veszedelem ki van zárva.

Széchenyi gr. miniszter elutazása.

Budapest, július 14.

Széchenyi gr. ő Felsége személye körüli miniszter ma Reichenauba utazott.

Fejedelmek felköszöntője.

Peterhof, jul. 14.

Az olasz király tiszteletére adott diszebeden Miklós czár felköszöntőtte Viktor Emánuelt, mire ez a czári családot életelte. Mindkét uralkodó hangsúlyozta a két nép barátságát.

Lemondott miniszterelnök.

London, július 14.

Salisbury miniszterelnök lemondott, utódja Balfour a kincstár lordja lett.

Magyarul.

Budapest, július 14.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a honvédkerületi parancsnokságokhoz bizalmas rendeletet intézett, melyben meghagyja, hogy a honvédségnél — a horvátországiak kivételével — úgy a szolgálati, mint oktatási nyelv kizárólag magyar legyen.

Érdekes rész a rendelet megindoklása, illetve a rendelethez csatolt utasítás, a mely így hangzik:

A bevonuló ujonczok közül szoknak a kik magyarul értenek és beszélnek, valamint az összes altiszteknek és

szolgálatban álló honvédeknek szigoruan megtiltandó, hogy a magyaron kívül más nyelven beszéljenek.

Csak az az eset képez kivételt, ha a magyarul mondottat, oktatás, megértetés céljából kell az illetőnek anyanyelvén is megmagyarázni, helyesebben ismételni.

Megtörténik, hogy a kik magyarul tudnak is — most kisebbségben vannak, idegen nyelven beszélnek s így megtörténik aztán, hogy az ujonczok bevonulás után is; újra csak kizárólag anyanyelvükön beszélnek s így nem tűnik fel nekik, hogy a csapatnál, az oktatásnál és szolgálatnál a szolgálati nyelv a magyar, a melynek használata megköveteltetik.

Meg kell tiltani azt, hogy az oktatók az ujonczokkal közvetlenül anya nyelvükön érintkezzenek a nem magyar ajku ujonczokkal. Idegen nyelv használata csak annyiban engedhető meg, a mennyiben a magyarázat végett szükséges.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Értesítés!

Van szerencsém a n. 6. közönséget értesíteni, hogy **Prágában Wenzelsplatz 829. sz. alatt egy igen nagy keleti szőnyeg raktárt en block megvásároltam és abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat igen olcsón adhatom, szín és méret megadásnál választékok bérmentve küldök.**

Alázzattal kérem a n. 6. közönség pártfogását.

Kiváló tisztelettel:

ADORJÁN ÁRMIN,
a Keleti-áruház tulajdonosa.

Israel Dávid birtokos nagy-idei lakosnál folyó évi július hó 7-ik napjának éjjelén, ismeretlen tettesek által betörés követtetvén el, különönmű értékpapírok, mint váltók és állami értékpapírok még pedig az utóbbiak közül a következők lopat'ak el:

1-ször: 1 darab 452135 számú Magyar aranyjárdék kötvény 1000 frtról aranyban.

2-szor: 7 darab Magyar korona járadék kötvény 1000—1000 koronáról és pedig a következő számok: 215000. 214294, 214293, 214295, 304660, 306118, 329914 és

3 szor: 3 darab nevanesek Magyar korona járadék kötvény 200—200 koronáról és pedig a következő számok 061945, 015196, 015197.

Felkéretnek a szíves olvasók, hogy a mennyiben beváltás végett, a fennebb leirt kötvények egyikével valaki hozzájok fordulna, azt a hatóságnak feljelenteni.

Az

„ELLENZÉK”
kiadóhivatala

1871 július elsejétől kezdve

újság előfizetési és elárusítási irodát

nyitott.

A kiadóhivatal elfogad előfizetéseket bel- és külföldi napilapokra és folyóiratokra s ezeknek legtöbbjét egyenként is árusítja Szentegyház-utca 22. és Deák Ferencz-utca 33 szám alatti helyiségében.

A közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen főleg a

közönség kényelmére

szolgáló ujtásainkra. Ettől eltekintve az előfizető még a posta költségeket is megtakarítja.

Előfizetőink s rendes vevőink díjtalanul tekinthetik meg s el is olvashatják az összes irodánkban raktáron levő lappellányokat.

Az „Ellenzék” vidéki előfizetőinek különösen figyelmébe ajánljuk, hogy bármely napi vagy heti lapot megrendelhetnek nálunk s az előfizetési díjat az Ellenzék előfizetési díjával együtt küldhetik be.

Májálásra meghívók a legizlesebben és leggyorsabban az „Ellenzék” nyomdájában készítettnek.

15198—1902. t.

730. 3—3.

111—1902. e. g.

735. 1—1.

Hirdetés.

Kolozsvar sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Széchenyi-tér 35. számú házasteleke f. évi június hó 18-án (pénteken) d. e. 10 órakor a városház közgyűlési termében tartandó zárt írásbeli és nyilvános árverésen el fog adni.

1. Kikikialtási ár 22313 K. 83 fill.
2. Árverezők kötelesek 1000 — egyezer Kor. bánatpénzt készpénzben vagy értékpapirokban az árverezés megkezdése előtt az árverést vezető bizottsághoz beadni.
3. Írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt a tanács iktató hivatalba adandók, az 1000 Kor. bánatpénz a v. házépítési árba fizetendő, s az erről kiállított elismervény az írásbeli ajánlatához csatolandó.
Az árverési feltételek megtekinthetők a városház 6—7 sz. irodájában, naponta d. e. 11—12 órák között.
Kolozsvar sz. kir. város Tanácsának 1902. évi júli. hó 8-án tartott üléséből.

Szvaosina Géza,
kir. tanácsos, polgármester.

Sz. 397—1902. főisp.

733. 2—3

Pályázati hirdetmény.

A volt felső-fehér vármegyei nemesi árvai pénzalap jövedelméből alapított ösztöndíjas helyek közül egy 800 koronás ösztöndíjas hely üresedésbe jöven, arra ezennel pályázatot hirdetek.
Az alapítványi szabályok 19 és 20 §-a illetve a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter 38940/98 számú rendelete értelmében ezen ösztöndíjas helyre, azon volt felső-fehérmegyei nemesi árva — kitűnő vagy jeles tanulók tartanak igényt, kik egyetemen, erdészeti, bányászati, vagy gazdasági akadémián, felsőbb gazdasági intézetben, illetve a tudomány egyetem valamely facultásán kívánják magukat kiképezni.

Ha nemes árva tanulók nem jelentkeznek, az ösztöndíj kivételesen nem árva nemesi kitűnő vagy jeles szegény sorsu tanulónak is adható.

A pályázati kérés felszerelendő lesz:
a) a kérelmező keresztnévvel, melyben a törvényes lezármazás bizonyítva legyen,
b) valamely magyar honi főiskola tanoda, vagy főgymnasiumban nyert kitűnő vagy jeles érettségi bizonyítvánnyal,
c) a volt felső-fehérmegyei alapító nemes szülőkötől való származást igazoló alispáni bizonyítvánnyal.

d) teljes, vagy apáról, vagy anyáról való árvaság bizonyítandó,
e) megjelölendő a szakpálya minősége, az intézet és az idő, mennyire a képesítő tanfolyam terjed,

f) végre a pályázathoz formászerű kötelező csatolandó, melyben a folyamodó kötelezi magát, hogy pályanyertes korában tehetségéhez képest ezen ösztöndíjas alap vagyonát gyarapítani fogja.

Együttal megjegyzem, hogy ezen üresedésbe jött ösztöndíjas hely a fent említett szabályok 22 §-a értelmében Seps-Szt.-Györgyön választó volt felső-fehérmegyei közszékhely illetőségűekre esik, kivétel ezen szabály alól csak azon esetben engedhető meg, ha ezen kerületből folyamodó nem volna, mely esetben az ösztöndíjat Segesvárt választó Nagy-Küküllő vármegyébe bevezetett volt felső-fehérmegyei közszékhelyi illetőségűek is elnyerhetik.

A pályázati kérvények folyó évi aug. hó 15-ig a szabályzat 29. §-a értelmében hozzám nyújtandók be.

Ezen határidőn túl beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Segesvár, 1902. évi június hó 23. án.

Béldi László, s. k.
főispán.

Jelen másolat hitelűl:
Segesvár, 1902. évi július hó 10-én.

György
várm. irodavezető.

735—1902.

736. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy Kolozsvar városi kir. járásbírója 1902. Sp. I. 398/4 sz. végzése következtében Dr. Tauber Farkas ügyvéd által képviselt Szemes Károly javára, Duchony Jánosné, szül. Mayer Elz ellen 59 kor. 92 fillér s jár. erejéig és az ugyanazon bíróságnak 1902. évi Sp. I. 398/3 sz. a végzése alapján 1902. évi május hó 7-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1742 kor. becsült következő ingóságok u. m.: új bútorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbírója 1902. évi fenti számú végzése folytán fenti tőkekövetelés és egyéb törvényes járuléka erejéig Kolozsvar Unio-utca 21. sz. a. bútor üzletben leendő eszéküzésére 1902. évi július hó 15-ik napjának d. e. 11. órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőknek, szükség esetén becsáronalul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felfelfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tcz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvar, 1902. évi június hó 15. napján.
Ligeti József,
kir. bír. végjto.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

felvétetnek a kiadó-hivatalban!

Köszön árlejtési hirdetmény.

A kolozsvari F. J. kir. magyar tudomány egyetem központi fűtéssel ellátott épületei részére a következő 1902—903 téli idény alatt szükséges mintegy 90 kocsi rakomány első minőségű darabos kőszénnek biztosítása céljából folyó évi július hó 31-én d. e. 10 órakor alólírott gondnok irodájában zárt írásbeli ajánlatok mellett árlejtési tárgyalás fog tartatni.

Felhívtnak mindazok, kik ezen köszön mennyiséget szállítani kívánják, hogy írásbeli zárt ajánlatukat egy koronás bélyeggel és 5 százalékos bánatpénzzel ellátva a fent jelzett időpontig az egyetemi gondnoknál letétbenyezzék szíveskedjenek.

Az ajánlatba kiírandó a bányá neve.
A köszön csak első minőségű darabos vagy tömör, per — aprószén és földmentes lehet.

Az ajánlati ár számokkal és betűkkel a kolozsvari vasúti állomáson 100 mm-as kocsirakományként való átvétel mellett irandó ki.

A köszön szállítása ez évi szeptember havától jövő március végéig a szükséghez képest és az épületben létező kőszén raktárak befogadási képességéhez képest történik és szerződésileg biztosított.

Az ajánlat senki által vissza nem vonható és a bánatpénz a tárgyalás eredményének kihirdetése után vissza fog adatni.

A bélyeg költségeket a vállalkozó viseli és az egyetem képvisellete fentartja magának azon jogát, hogy egyenlő vagy kedvezőbb ajánlatok közül azét fogadja el, kiét bármely okból jobbnak tartja, vagy pedig új árlejtést kiherdessen.

Kolozsvar, 1902. július 10.

A kolozsvari m. kir. tud. egyetem
gondnoki hivatala.

Nem végeladás!

De lehető, legolcsóbb árakban szándéksom nagy áru készletem július 9-től 14-ig

azonnali költözködés miatt

kiárusítom.

Csak is ezen okból és fent irt ideig Mátyás király-tör Bányfa-palotában levő

papír, iro, rajz és festészeti szer
üzletem összes áruit, de főleg kivált a törékeny és költözködést megnehezítő cikkeket, egy mint 100 darabos papírokat, egyszerű és díszes levélpapírokat, dobozokat, tintákat, üzleti könyveket és berítékeket jóval a piaci áron alul ajánlom a t. cz. közönség rendelkezésére.

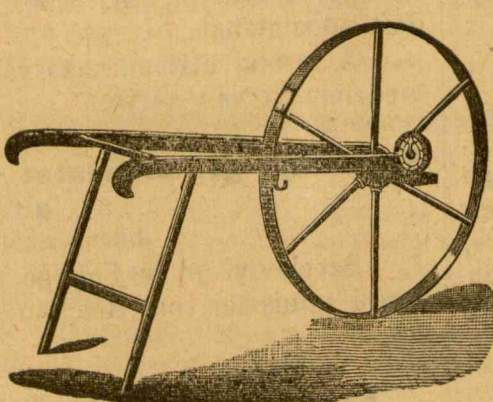
Kérem meggyőződést szerezni, hogy ezen rövid időn belül tett bevételeim későbbi szükséglet esetén is nagyon előnyösön kifizetik magukat olcsó áramért.

Midőn a nagyérdemű közönség eddigi szives pártfogásáért köszönetet mondok és jelen alkalmi vételre b. érdeklődését felhívom, kérem július 16-án tul Kossuth Lajos-utca Lutheránus iskola volt Orelli-féle helyiségben újból és jól felszerelt papír, iro, rajz és festészeti szerek kereskedésében megismerkedni szíveskedjék.

Fuhrmann Miklós

papír kereskedése

KOLOZSVÁRT,
Mátyás király-tér Bányfa-palota.

A STADEL K.-féle
szabad. földmérő talyigával

bárki egyedül,
a legrövidebb
idő alatt vonalnyi pontos
sággal meg
mérheti a leg-
nagyobb föld-
területeit.

A tökéletes
óramű folytán

minden tévedés ki van zárva.

Egy talyigának az ára 40 kor.

Megrendelhető az erdélyi részek egyedüli képviselőjénél: „Gazdasági Iroda“ (Ferenczi Dezső) Jókai-utca 4. sz. délelőtt 9—12 óráig. 317. 47—50.

KWIZDA féle Korneuburgi
marha táppor

Etréndi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.
50c óra a legelőben használatban van évről-évi hiány s rossz emésztés, a tej javítására és a tehénnek tejelőképességének fokozására, csonttöréseknél, 1/2 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztály-magyar, román királyi és bolgár fejedelemi udvari szállító, kúriai gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

239. 18—60

Nyomatott Magyar Mihal könyvnyomdájában Kolozsvar.

WICHTERLE F. GAZDASÁGI GÉPGYÁR
Budapesti telepének erdélyrészi bizományi raktára.

Babós és Társai

vaskereskedésében Kolozsvar, Deák Ferencz-utca 25.

Nagy raktár mindennemű gazdasági gépekben, villamos öngyújtóval ellátott benzin motorok, benzin lokomobilok, gőzmotor eséplőkészletek, szabadalmazott golyos perselyű kézi és járgányos eséplőkészletek, Gabonatorsták, Trienörök, Szecska és Répa vágók, Kukoricza morzsolók, Lőgereblyék, elismert legjobb szabadalmazott „Montania Drill“ sorbavető gépek stb.

Gépszijj, Gépolaj, Tovota gépköcs és mindenemű technikai cikk Gabona zsákok és vízmentes ponyvák

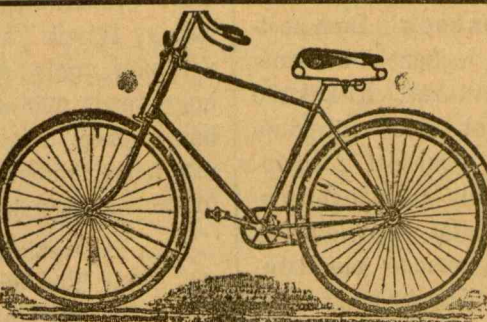
olaj és porfestékek, lackok

a legjobb minőségű (Blomles)

Pormentesítő olaj

a legutányosabb árak mellett kaphatók.

Gépolajokból mintákat szívesen küldünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerékpárok

csakis legjobb külföldi gyártmányok, varrógépek és összes felszerelések, tömlők, külső köpenyek, lámpák beszerzési áron. Műhelyemben javítások feltűnő olcsó árakban kaphatók.

Kolozsvar, Egyetem-u. 2. Grósz Frigyes

kerékpár és varrógép gyári raktárban.
708. 6—50.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására melyeknek az izléses külsejbelbecsét is emelni van hivatva.

Deák F.-utca.

„Ellenzék“ könyvnyomda.

Telefon 233.

Telefon 233.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készit mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

Videki megrendeléseket a legpontosabban teljesit.

Cséplőgép 6 lóerős

garnitúra Clayton Shuthleworthtól, lóheredobbal, nagy kukoriczamorzsolóval Robeytől

2500 frtért eladó

Ugron Lázárnénál, Székely-Udvarhelyen.
727. 3—3.

Kolozsvar
az EMKE tere

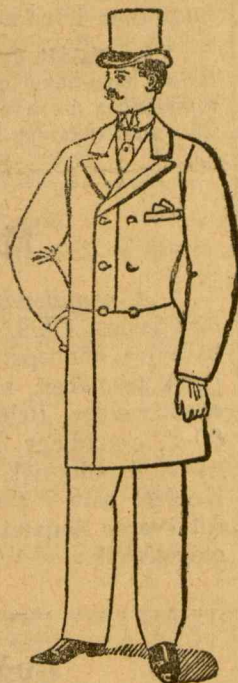
levő jó hírnevű és látogatott

MAGYAR KORONA szálloda

üzletfelhagyás miatt

bérbe kiadó.

Értekezhetni Gál Simonnál Kolozsvar.
732. 2—x.

LEGELEGÁNSABB
KIVITELÜ

FÉRFI
FIU ÉS
GYERMEK
RUHÁK

KAPHATÓK:

6. 57—x

Neumann M. Kolozsvar,
Mátyás király-tér 14.
cs. és kir. udv. szállítónál